

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 19 lutego 2026 r.

Poz. 777

UCHWAŁA NR IXK/XX/231/2026 RADY MIASTA WEJHEROWA

z dnia 12 lutego 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Usług Społecznych Gminy Miasta Wejherowa na lata 2026–2027 – Wejherowo dla Ciebie”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminny (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1818 z późn. zm.)

Rada Miasta Wejherowa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji program usług społecznych pt. „Wejherowo dla Ciebie – Program Usług Społecznych 2026–2027”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wejherowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Miasta Wejherowa

Paweł Formela

Załącznik do uchwały Nr IXk/XX/231/2026
Rady Miasta Wejherowa
z dnia 12 lutego 2026 r.

SPIS TREŚCI

1	Definicje	1
2	Nazwa programu i jego cel	3
3	Okres realizacji programu	4
4	Uzasadnienie potrzeby realizacji programu	4
5	Charakterystyka grupy docelowej oraz przewidywana liczba uczestników	5
6	Potrzeby mieszkańców miasta w zakresie usług społecznych	9
7	Zakres usług społecznych realizowanych w latach 2026–2027	12
8	Działania wspierające realizację programu	15
9	Koordinacja i integracja usług społecznych	17
10	Warunki i tryb kwalifikowania uczestników do programu	18
11	Zasady odpłatności oraz udzielania ulg za usługi społeczne	19
12	Zakres danych osobowych niezbędnych do realizacji programu	21
13	Organizacja programu i etapy jego wdrażania	22
14	Monitoring i ewaluacja programu	23
15	Budżet oraz źródła finansowania programu	26
16	Podsumowanie	27

I. Definicje

- 1) **CUS:** Centrum Usług Społecznych, jednostka organizacyjna gminy powołana w trybie określonym w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2750), realizująca zadania własne gminy w zakresie usług społecznych.
- 2) **Ustawa:** Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2750).
- 3) **Usługi społeczne:** Działania w rozumieniu art. 2 ust. 1 i 2 Ustawy, obejmujące w szczególności: politykę prorodzinną, wspieranie rodziny, pieczę zastępczą, pomoc społeczną, promocję i ochronę zdrowia, wspieranie osób z niepełnosprawnościami, edukację publiczną, przeciwdziałanie bezrobociu, kulturę, kulturę fizyczną i turystykę, pobudzanie aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwo, ochronę środowiska oraz reintegrację zawodową i społeczną.
- 4) **Program / PUS:** Program Usług Społecznych Gminy Miasta Wejherowa, dokument strategiczny określający cele, zakres, formy i zasady realizacji usług społecznych zgodnie z przepisami Ustawy oraz lokalnymi potrzebami społecznymi.
- 5) **IPUS:** Indywidualny Plan Usług Społecznych, plan wsparcia opracowywany na podstawie art. 7 Ustawy, uwzględniający indywidualne potrzeby i zasoby osoby korzystającej z usług społecznych oraz dostępne formy wsparcia.
- 6) **KIPUS:** Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych, osoba wskazana przez Centrum Usług Społecznych zgodnie z art. 6 Ustawy, odpowiedzialna za opracowanie, wdrażanie i monitorowanie IPUS oraz współpracę z podmiotami realizującymi usługi społeczne.
- 7) **OSL:** Organizator Społeczności Lokalnej, osoba lub zespół osób działających zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 8 Ustawy, odpowiedzialnych za inicjowanie i wspieranie działań aktywizujących społeczność lokalną, integrujących dostępne zasoby i sieci wsparcia.
- 8) **Mieszkaniec Gminy Miasta Wejherowa:** Osoba posiadająca miejsce zamieszkania na terenie Gminy Miasta Wejherowa w rozumieniu art. 25 Kodeksu cywilnego.
- 9) **Wnioskodawca:** Osoba składająca wniosek o zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych, w tym osoba, która ma korzystać z usług, jej przedstawiciel ustawowy lub opiekun faktyczny.
- 10) **Osoba korzystająca z usług społecznych:** Osoba spełniająca kryteria i warunki określone w Programie, której przyznano prawo do skorzystania z usług społecznych realizowanych przez CUS.

- 11) Osoba z niepełnosprawnością:** Osoba posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.) lub orzeczenie równoważne, a także dziecko do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności.
- 12) Osoba niesamodzielna:** Osoba wymagająca okresowej lub stałej opieki lub pomocy w wykonywaniu podstawowych czynności życia codziennego, takich jak odżywianie, przemieszczanie się, pielęgnacja ciała i higiena osobista.
- 13) Opiekun faktyczny (nieformalny):** Osoba sprawująca opiekę nad osobą wymagającą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, niebędąca opiekunem zawodowym i niepobierająca wynagrodzenia z tego tytułu (z wyłączeniem rodziców zastępczych); najczęściej członek rodziny, osoba bliska lub wolontariusz.
- 14) Zakres usług w ramach programu:** Działania wynikające z art. 2 Ustawy oraz Statutu Centrum Usług Społecznych, w ramach niniejszego Programu obejmujące w szczególności: wspieranie rodziny, wspieranie osób z niepełnosprawnościami oraz promocję i ochronę zdrowia.
- 15) Ekonomia społeczna:** Działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej, obejmująca m.in. reintegrację społeczną i zawodową, tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenie usług społecznych, realizowana zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
- 16) PES:** Podmiot Ekonomii Społecznej, zgodnie z definicją zawartą w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej, zaliczany do jednej z grup: przedsiębiorstw społecznych, podmiotów reintegracyjnych, podmiotów działających w sferze pożytku publicznego oraz podmiotów gospodarczych prowadzących działalność związaną z celami społecznymi.
- 17) Plan Deinstytucjonalizacji / Plan DI:** Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Miasta Wejherowa na lata 2025–2030, dokument strategiczny wyznaczający kierunki rozwoju i przekształceń systemu usług społecznych w duchu deinstytucjonalizacji.

II. Nazwa programu i jego cel

Nazwa Programu:

„Wejherowo dla Ciebie – Program Usług Społecznych 2026–2027”

Cel główny Programu

Celem głównym Programu Usług Społecznych jest zwiększenie dostępu mieszkańców Gminy Miasta Wejherowa do kompleksowej i spersonalizowanej oferty usług społecznych, odpowiadającej na potrzeby zidentyfikowane w *Diagnozie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej* oraz w *Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych*.

Realizacja Programu umożliwi organizowanie skutecznego wsparcia usługowego na poziomie lokalnym, ukierunkowanego na podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie efektywności w rozwiązywaniu problemów społecznych. Program przyczyni się do zapewnienia wysokiego standardu usług społecznych, rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami różnych środowisk, a także do poszerzenia lokalnej oferty usług. Ważnym elementem będzie również budowanie trwałych partnerstw oraz wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Realizator i wykonawcy Programu

Realizatorem Programu jest **Centrum Usług Społecznych w Wejherowie**.

Wykonawcami usług społecznych, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, mogą być w szczególności:

- Centrum Usług Społecznych w Wejherowie,
- Urząd Miejski w Wejherowie,
- inne niż Urząd Miejski jednostki organizacyjne Gminy Miasta Wejherowa,
- organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- podmioty wyłonione zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych,
- podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Zakres i sposób realizacji

Centrum Usług Społecznych w Wejherowie będzie zaspokajać potrzeby mieszkańców w zakresie określonych usług społecznych, jak również prowadzić działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną. Centrum pełnić będzie funkcję koordynującą, inspirującą i wspierającą działania instytucji publicznych, organizacji społecznych oraz osób aktywnie działających na rzecz mieszkańców.

Program Usług Społecznych stanowi ważny element polityki społecznej Gminy Miasta Wejherowa i przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców poprzez realizację działań kompleksowych, adekwatnych do lokalnych potrzeb i zidentyfikowanych deficytów.

Zadania realizowane przez Centrum będą oparte na zasadach:

- **powszechności** – zapewnienia równego dostępu do usług,
- **podmiotowości** – poszanowania godności i indywidualnych potrzeb osób korzystających z usług,
- **kompleksowości** – łączenia różnych form wsparcia,
- **współpracy** – międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej,
- **pomocniczości** – wzmacniania samodzielności mieszkańców,
- **wzmacniania więzi społecznych** – budowania wspólnoty lokalnej.

Dostępność Programu

Treść Programu zostanie udostępniona publicznie w *Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wejherowie* oraz na stronach internetowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie / Centrum Usług Społecznych w Wejherowie.

III. Okres realizacji programu

Program będzie realizowany w okresie od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2027 r.

IV. Uzasadnienie potrzeby realizacji programu

Realizacja Programu jest niezbędna ze względu na zidentyfikowane potrzeby lokalnej społeczności, które zostały określone w *Diagnozie potrzeb i potencjału Gminy Miasta Wejherowo (2025 r.)* oraz w *Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych na lata 2025–2030*. W szczególności konieczne jest zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób starszych, niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami oraz tych mieszkańców, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym. Program pozwoli na

organizowanie działań wspierających w sposób kompleksowy i spersonalizowany, uwzględniając indywidualne potrzeby każdego mieszkańca, w tym poprzez opracowanie i realizację indywidualnych planów usług społecznych (IPUS).

Działania przewidziane w Programie umożliwią integrację lokalnych zasobów poprzez współpracę instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej, co przyczyni się do efektywniejszego wykorzystania potencjału społeczności lokalnej. Realizacja Programu wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez prowadzenie działań aktywizujących, integrujących oraz wzmacniających więzi społeczne w lokalnej społeczności.

Program wspiera również wdrażanie zasad deinstytucjonalizacji, polegających na przesunięciu wsparcia z tradycyjnych instytucji stacjonarnych na elastyczne, dostępne w bezpośrednim sąsiedztwie mieszkańców formy usług. Dzięki temu mieszkańcy będą mogli korzystać z usług w sposób bardziej dopasowany do swoich potrzeb, a lokalne zasoby zostaną wykorzystane w sposób efektywny i trwały.

Realizacja Programu umożliwi w efekcie skuteczne i skoordynowane zaspokajanie potrzeb mieszkańców Wejherowa, wzmocni lokalny potencjał społeczny oraz przyczyni się do budowy trwałych mechanizmów wsparcia, które będą dostępne dla mieszkańców w perspektywie długoterminowej, zgodnie z ustaleniami zawartymi w powyższych dokumentach strategicznych.

V. Charakterystyka grupy docelowej oraz przewidywana liczba uczestników

1. Osoby w kryzysie bezdomności

Wykluczenie społeczne ma charakter wielowymiarowy i obejmuje sferę ekonomiczną, mieszkaniową, zdrowotną, edukacyjną oraz relacyjną. Jego najbardziej skrajną formą jest bezdomność, rozumiana nie tylko jako brak dachu nad głową, lecz także jako ograniczony dostęp do usług publicznych, zerwanie więzi społecznych oraz obniżone poczucie bezpieczeństwa bytowego.

Na terenie miasta Wejherowo zjawisko bezdomności ma charakter stabilny i ograniczony liczbowo, co potwierdzają dane z ostatnich lat. W 2024 roku pomocą społeczną objęto 43 osoby pozostające w kryzysie bezdomności, natomiast 103 rodziny wskazały bezdomność jako jeden

z powodów ubiegania się o wsparcie. Na przestrzeni lat 2021–2024 liczba rodzin korzystających z pomocy z tego tytułu utrzymywała się na zbliżonym poziomie, bez gwałtownych wzrostów świadczących o eskalacji problemu.

Jednocześnie zauważalna jest zmiana charakteru zjawiska – coraz częściej przybiera ono formę bezdomności ukrytej, dotyczącej osób czasowo przebywających u znajomych, opuszczających instytucje lub funkcjonujących w niestabilnych warunkach mieszkaniowych. Taka sytuacja wskazuje nie na wzrost skali problemu, lecz na potrzebę wcześniejszej i bardziej elastycznej interwencji, zapobiegającej przechodzeniu w stan bezdomności jawnej.

Przewiduje się, że wdrażanie zintegrowanych usług środowiskowych, obejmujących wsparcie mieszkaniowe, socjalne i aktywizacyjne, pozwoli na utrzymanie liczby osób w kryzysie bezdomności na obecnym poziomie lub jej stopniowe ograniczanie.

Szacowana liczba bezpośrednich uczestników usług skierowanych do tej grupy wynosi ok. 40–50 osób rocznie, przy jednoczesnym oddziaływaniu pośrednim na większą liczbę rodzin.

2. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Zdrowie psychiczne stanowi istotny element dobrostanu jednostki oraz warunek pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. W ostatnich latach obserwuje się wzrost świadomości społecznej w zakresie problemów psychicznych, co przekłada się na lepszą identyfikację potrzeb oraz większą gotowość do korzystania z dostępnych form wsparcia.

Analiza danych z lat 2021–2024 dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych wskazuje na zmienność liczby osób korzystających z pomocy, przy braku jednoznacznego trendu wzrostowego. Wahania te mogą wynikać z dostępności usług zdrowotnych, zmian w diagnozowaniu, a także z okresowych trudności społeczno-ekonomicznych. Jednocześnie zauważalny jest spadek liczby dzieci objętych wsparciem z tytułu autyzmu oraz stopniowe zmniejszanie się liczby rodzin korzystających z pomocy, co może świadczyć o skuteczności części działań terapeutycznych i środowiskowych.

Osoby doświadczające kryzysu zdrowia psychicznego wymagają przede wszystkim koordynacji usług społecznych i zdrowotnych, wsparcia środowiskowego oraz działań sprzyjających aktywizacji społecznej i zawodowej. Prognozuje się, że rozwój zintegrowanych

form pomocy pozwoli na ograniczenie konieczności interwencji kryzysowych i zwiększenie efektywności wsparcia.

Szacowana liczba uczestników usług kierowanych do tej grupy wynosi ok. 30–100 osób rocznie, przy czym wsparcie to będzie miało w dużej mierze charakter okresowy.

3. Osoby starsze

Proces starzenia się ludności stanowi jedno z kluczowych wyzwań polityki społecznej. W Wejherowie w 2024 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 24,5% mieszkańców, a liczba osób powyżej 60. roku życia przekroczyła 10 tysięcy. Wzrost ten wynika z uwarunkowań demograficznych i ma charakter długofalowy.

Z pomocy społecznej w 2024 roku korzystało 225 osób starszych. Dominującymi przyczynami udzielania wsparcia pozostają długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz samotność. Jednocześnie analiza danych z ostatnich lat wskazuje, że nie wszyscy seniorzy wymagają stałej pomocy instytucjonalnej, a znaczna część potrzeb może być zaspokajana poprzez usługi środowiskowe, wsparcie sąsiedzkie i działania aktywizujące.

Rozwój usług opiekuńczych, asystenckich oraz działań profilaktycznych pozwala prognozować stabilizację zapotrzebowania na pomoc instytucjonalną, przy jednoczesnym zwiększeniu jakości i dostępności wsparcia.

Szacowana liczba uczestników usług skierowanych do osób starszych wynosi ok. 50-250 osób rocznie.

4. Osoby z niepełnosprawnościami

Niepełnosprawność stanowi jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej w Wejherowie. W 2024 roku 521 rodzin wskazało ją jako główny powód trudnej sytuacji życiowej. Choć liczby te pozostają wysokie, w ostatnich latach obserwowany jest stopniowy spadek liczby świadczeniobiorców, co może świadczyć o poprawie dostępności innych form wsparcia oraz większej samodzielności części rodzin.

Zmiany w liczbie osób korzystających z zasiłków okresowych w latach 2021–2024 wskazują na wrażliwość tej grupy na czynniki ekonomiczne, jednak jednocześnie pokazują skuteczność działań stabilizujących sytuację dochodową rodzin. Rozwój usług asystenckich, opieki

wytchnieniowej oraz wsparcia środowiskowego sprzyja ograniczaniu długotrwałej zależności od pomocy finansowej.

Przewiduje się, że dalsze wzmacnianie usług społecznych ukierunkowanych na osoby z niepełnosprawnościami pozwoli na utrzymanie obecnego poziomu zapotrzebowania lub jego stopniowe zmniejszanie.

Szacowana liczba rodzin objętych wsparciem w ramach programu wynosi ok. 100–520 rocznie, przy czym zakres i intensywność pomocy będą zróżnicowane.

5. Dzieci i rodziny

Rodzina pozostaje kluczowym środowiskiem rozwoju dzieci i podstawowym adresatem działań profilaktycznych. W 2024 roku z pomocy społecznej w Wejherowie korzystało 838 rodzin, przy wyraźnym spadku liczby rodzin z dziećmi w porównaniu z rokiem 2021. Równocześnie zmniejszyła się liczba osób w rodzinach objętych wsparciem, co wskazuje na ograniczanie skali ubóstwa oraz większą efektywność działań osłonowych.

Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy to długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo oraz trudności opiekuńczo-wychowawcze. Programy wsparcia rodzin, w tym asystentura rodzinna, placówki wsparcia dziennego oraz działania żywieniowe, przyczyniają się do zmniejszania ryzyka eskalacji problemów i konieczności interwencji instytucjonalnych.

Prognozuje się, że dalszy rozwój działań profilaktycznych i środowiskowych pozwoli na utrzymanie tendencji spadkowej w zakresie korzystania z pomocy finansowej, przy jednoczesnym wzmocnieniu jakości wsparcia.

Szacowana liczba rodzin objętych oddziaływaniem programu wynosi ok. 500–900 rocznie, przy czym wsparcie to będzie miało w dużej mierze charakter czasowy i wspierający samodzielność.

Podsumowanie prognozy

Prognozuje się, że rozwój zintegrowanych, środowiskowych usług społecznych, lepsza koordynacja wsparcia oraz wzmocnienie działań profilaktycznych przyczynią się do dalszego ograniczania zapotrzebowania na pomoc o charakterze kryzysowym, jednocześnie zwiększając skuteczność działań ukierunkowanych na wzmacnianie samodzielności, aktywności społecznej

i zawodowej mieszkańców. Przesunięcie akcentu z interwencji doraźnych na działania zapobiegawcze i wspierające funkcjonowanie w środowisku lokalnym pozwoli na bardziej racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów systemu pomocy społecznej.

Jednocześnie należy podkreślić, że wskazane w niniejszym rozdziale grupy docelowe nie stanowią zbiorów rozłącznych. Jedna osoba lub jedna rodzina może być kwalifikowana do kilku kategorii jednocześnie, np. jako osoby doświadczające kryzysu zdrowia psychicznego, osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy lub rodziny z dziećmi. Oznacza to, że prognozowana liczba uczestników programu nie odzwierciedla sumy odrębnych beneficjentów, lecz potencjalny zakres oddziaływania usług społecznych, uwzględniający złożoność i wielowymiarowość problemów społecznych.

Takie podejście umożliwi elastyczne dostosowanie form wsparcia do rzeczywistych potrzeb mieszkańców, sprzyja kompleksowej pracy socjalnej oraz wzmacnia skuteczność interwencji poprzez unikanie dublowania działań i lepszą koordynację usług świadczonych na rzecz tych samych osób i rodzin.

VI. Potrzeby mieszkańców w zakresie usług społecznych

Rozpoznanie potrzeb mieszkańców miasta Wejherowa w zakresie usług społecznych stanowi jeden z kluczowych elementów planowania i rozwoju lokalnego systemu usług realizowanych w formule Centrum Usług Społecznych. Podstawą niniejszego rozdziału są wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w 2025 r., które pozwoliły na identyfikację głównych obszarów zapotrzebowania na wsparcie oraz barier w dostępie do usług społecznych.

Zgromadzony materiał badawczy wskazuje, że potrzeby mieszkańców mają charakter zróżnicowany, jednak wyraźnie koncentrują się wokół określonych grup społecznych oraz obszarów wymagających skoordynowanej interwencji w środowisku lokalnym. Wyniki badań potwierdzają zasadność wdrażania modelu usług społecznych opartego na integracji działań, indywidualizacji wsparcia oraz wzmacnianiu potencjału społeczności lokalnej.

1. Potrzeby osób starszych

Wyniki badań ankietowych wskazują, że osoby starsze stanowią jedną z kluczowych grup wymagających wzmocnionego wsparcia w ramach lokalnego systemu usług społecznych. Respondenci identyfikowali przede wszystkim potrzebę zapewnienia usług opiekuńczych

i wspierających, umożliwiających możliwie jak najdłuższe funkcjonowanie w miejscu zamieszkania oraz przeciwdziałających izolacji społecznej.

Z perspektywy modelu CUS istotne jest rozwijanie usług środowiskowych, w tym działań aktywizujących i integrujących seniorów, a także usług uzupełniających opiekę podstawową, realizowanych w sposób elastyczny i dostępny.

2. Potrzeby osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych

Badania ankietowe potwierdzają konieczność wzmacniania wsparcia kierowanego do osób z niepełnosprawnościami oraz osób niesamodzielnych, w szczególności w zakresie usług umożliwiających funkcjonowanie w środowisku lokalnym. Respondenci wskazywali na potrzebę dostępu do usług opiekuńczych, asystenckich oraz specjalistycznego poradnictwa, a także na występowanie barier informacyjnych i organizacyjnych utrudniających korzystanie z dostępnych form wsparcia.

W kontekście funkcjonowania CUS potrzeby te uzasadniają rozwój usług opartych na indywidualnej diagnozie sytuacji mieszkańca oraz realizowanych w ramach spersonalizowanych ścieżek wsparcia.

3. Potrzeby rodzin, dzieci i młodzieży

Istotnym obszarem potrzeb mieszkańców Wejherowa jest wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz działania skierowane do dzieci i młodzieży. Respondenci badania ankietowego wskazywali na zapotrzebowanie na poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne, wsparcie wychowawcze oraz działania profilaktyczne realizowane w środowisku lokalnym.

Z punktu widzenia CUS kluczowe znaczenie ma rozwijanie usług wczesnej interwencji, koordynacja działań różnych podmiotów oraz zapewnienie dostępności wsparcia bez konieczności korzystania z form instytucjonalnych.

4. Potrzeby w obszarze zdrowia psychicznego

Wyniki badań ankietowych wskazują na rosnące zapotrzebowanie na usługi z zakresu wsparcia zdrowia psychicznego. Mieszkańcy sygnalizowali trudności w dostępie do poradnictwa

psychologicznego i terapeutycznego oraz potrzebę działań profilaktycznych i wspierających w sytuacjach kryzysowych.

W modelu CUS potrzeby te uzasadniają rozwijanie usług łatwo dostępnych, realizowanych blisko miejsca zamieszkania oraz powiązanych z innymi formami wsparcia społecznego, w celu zapewnienia spójności oddziaływań.

5. Potrzeba poprawy informacji, dostępności i koordynacji usług

Jednym z najistotniejszych wniosków z badań ankietowych jest wskazanie na brak wystarczającej wiedzy mieszkańców o dostępnych usługach społecznych jako główną barierę korzystania ze wsparcia. Problem ten dotyczy zarówno osób, które nie korzystały z usług, jak i tych, które korzystały z nich w ograniczonym zakresie.

W kontekście funkcjonowania CUS oznacza to konieczność zapewnienia czytelnych i dostępnych ścieżek informacyjnych, uproszczenia procedur oraz wzmocnienia roli koordynacji usług społecznych na poziomie lokalnym.

6. Potrzeba działań integrujących i wykorzystania potencjału społeczności lokalnej

Badania ankietowe wskazują na wysoki poziom deklarowanej gotowości mieszkańców do angażowania się w działania społeczne i wolontariat. Potencjał ten stanowi istotny zasób, który może zostać wykorzystany w ramach funkcjonowania CUS poprzez rozwój działań integrujących, sieci wsparcia sąsiedzkiego oraz inicjatyw lokalnych.

Zidentyfikowane potrzeby w tym obszarze potwierdzają znaczenie działań wzmacniających więzi społeczne oraz przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu w środowisku lokalnym.

Podsumowanie

Analiza wyników badań ankietowych wskazuje, że potrzeby mieszkańców Wejherowa w zakresie usług społecznych wymagają zintegrowanego, środowiskowego i skoncentrowanego na mieszkańcu podejścia, które stanowi podstawę funkcjonowania Centrum Usług Społecznych. Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych, poprawa dostępności informacji, koordynacja działań oraz wzmocnienie lokalnego potencjału społecznego stanowią kluczowe kierunki dalszego rozwoju systemu usług społecznych w mieście.

VII. Zakres usług społecznych na latach 2026–2027

Realizacja Programu CUS w Wejherowie opiera się na szczegółowej diagnozie potrzeb społeczności lokalnej, która wskazuje na konieczność zwiększenia dostępności usług społecznych oraz zapewnienia wsparcia adekwatnego do indywidualnych potrzeb mieszkańców. Badania ankietowe oraz analizy w ramach Diagnozy potrzeb i potencjału Gminy Miasta Wejherowo (2025 r.) pozwoliły zidentyfikować kluczowe grupy wymagające wsparcia, jak również określić obszary, w których niezbędna jest interwencja i rozwój usług.

W odpowiedzi na te potrzeby Program CUS proponuje kompleksowy katalog usług społecznych, który integruje działania instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej. Każda grupa mieszkańców ma przypisane usługi odpowiadające jej specyficznym potrzebom, realizowane w sposób elastyczny i spersonalizowany, z możliwością opracowania indywidualnych planów usług społecznych (IPUS).

Poniższa tabela prezentuje zestawienie zidentyfikowanych potrzeb mieszkańców, odpowiadających im kategorii usług w schemacie CUS oraz konkretnych propozycji działań i form realizacji:

Grupa mieszkańców / zidentyfikowane potrzeby	Kategoria usług / schemat	Proponowane usługi społecznie CUS	Forma realizacji / przykładowe działania
Osoby starsze i niesamodzielne	Opieka i wsparcie w codziennym funkcjonowaniu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opieka środowiskowa i domowa; 2. Teleopieka; 3. Grupy wsparcia; 4. Zajęcia aktywizujące; 5. Poczta biblioteczna; 6. Klub seniora. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świadczenie usług w miejscu zamieszkania; 2. Wolontariat; 3. Programy integracyjne i rekreacyjne
Osoby z niepełnosprawnościami	Rehabilitacja i wsparcie asystenckie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rehabilitacja ruchowa; 2. Wsparcie asystenckie; 3. doradztwo i poradnictwo; 4. Zajęcia integracyjne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indywidualne plany wsparcia; 2. Zajęcia terapeutyczne; 3. Programy integracji społecznej; 4. Asysta w czynnościach dnia codziennego.
Rodziny w kryzysie / doświadczające przemocy	Wsparcie specjalistyczne i interwencja kryzysowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne i prawne; 2. Mediacje rodzinne, 3. Mieszkanie interwencyjne; 4. Programy edukacyjne dla rodziców i dzieci; 5. Punkt wsparcia rodziny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsultacje indywidualne i grupowe; 2. Interwencje kryzysowe; 3. Warsztaty rozwojowe; 4. Wsparcie wychowawcze; 5. Grupy wsparcia.

Grupa mieszkańców / zidentyfikowane potrzeby	Kategoria usług / schemat	Proponowane usługi społecznie CUS	Forma realizacji / przykładowe działania
Dzieci i młodzież	Wsparcie edukacyjno-profilaktyczne i rozwój kompetencji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programy edukacyjno-profilaktyczne; 2. Wsparcie w nauce; 3. Zajęcia rekreacyjno-sportowe; 4. Wsparcie psychologiczne, pedagogiczne 5. Mentoring; 6. Kluby pracy podwórkowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia pozalekcyjne; 2. Grupy rówieśnicze; 3. Warsztaty kompetencji społecznych, 4. Programy animacji młodzieżowej.
Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	Aktywizacja społeczna i zawodowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poradnictwo zawodowe; 2. Treningi kompetencji; 3. Wsparcie w zatrudnieniu PSU; 4. Programy aktywizacyjne; 5. Integracja społeczna. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warsztaty, treningi społeczne i zawodowe; 2. Pomoc w poszukiwaniu pracy; 3. Działania włączające do społeczności lokalnej – akcje środowiskowe.
Ogół mieszkańców	Usługi informacyjne i integracyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Punkt informacyjny CUS; 2. Kampanie informacyjne; 3. Wydarzenia integrujące społeczność lokalną; 4. Animacja społeczna 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doradztwo indywidualne; 2. Materiały informacyjne; 3. Działania promujące integrację 4. Lokalne wydarzenia społeczne.

Wdrożenie powyższego katalogu usług pozwoli na skuteczne i skoordynowane zaspokajanie potrzeb mieszkańców, wzmocnienie lokalnego potencjału społecznego oraz stworzenie trwałych mechanizmów wsparcia dostępnych w perspektywie długoterminowej. Program CUS będzie jednocześnie realizował zasady deinstytucjonalizacji, przesuując wsparcie z instytucji stacjonarnych na elastyczne i dostępne w bezpośrednim sąsiedztwie formy usług, co umożliwi mieszkańcom korzystanie z pomocy zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami.

VIII. Działania wspierające realizację programu

Działania wspierające realizację Programu Centrum Usług Społecznych (CUS) w Wejherowie mają charakter praktyczny i operacyjny, koncentrując się na efektywnym wsparciu mieszkańców przy minimalnym obciążeniu administracyjnym zespołu pracowników. Ich celem jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania usług społecznych, zwiększenie dostępności wsparcia oraz skuteczna integracja lokalnych zasobów.

1. Wsparcie informacyjne i promocyjne

Kluczowym elementem wspierającym realizację Programu jest zapewnienie mieszkańcom pełnej informacji o dostępnych usługach i formach wsparcia. W tym zakresie przewidziano:

- przygotowanie i dystrybucję materiałów informacyjnych (ulotki, plakaty, broszury) w miejscach publicznych, punktach CUS oraz w mediach lokalnych;
- prowadzenie bieżącej aktualizacji informacji na stronie internetowej CUS, w tym o możliwości korzystania z indywidualnych planów usług społecznych (IPUS);
- organizowanie otwartych spotkań, konsultacji i dni informacyjnych, umożliwiających mieszkańcom bezpośredni kontakt z pracownikami CUS i poznanie oferty usług.

Działania te zapewniają mieszkańcom przejrzysty dostęp do wsparcia i umożliwiają korzystanie z usług w sposób dopasowany do indywidualnych potrzeb.

2. Wsparcie metodyczne i podnoszenie kompetencji pracowników

Aby utrzymać wysoką jakość świadczenia usług społecznych, Program przewiduje:

- regularne, praktyczne szkolenia i warsztaty dla pracowników CUS w zakresie pracy z osobami starszymi, niesamodzielnymi, z niepełnosprawnościami oraz zagrożonymi wykluczeniem społecznym;
- wymianę doświadczeń i dobrych praktyk między pracownikami, w tym w zakresie pracy w terenie i zastosowania nowoczesnych narzędzi wsparcia;

- możliwość konsultacji merytorycznych z ekspertami zewnętrznymi w sytuacjach wymagających specjalistycznej wiedzy, bez tworzenia dodatkowych struktur koordynacyjnych.

Takie podejście pozwala pracownikom rozwijać kompetencje zawodowe, stosować efektywne metody wsparcia i reagować na bieżące potrzeby mieszkańców.

3. Współpraca z lokalnymi partnerami

Realizacja Programu opiera się na praktycznym wykorzystaniu istniejących zasobów społeczności lokalnej poprzez współpracę z:

- organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej,
- placówkami edukacyjnymi, instytucjami kultury i służby zdrowia,
- lokalnymi liderami społecznymi i grupami mieszkańców zaangażowanymi w działania na rzecz społeczności.

Tego rodzaju współpraca pozwala na organizowanie działań integracyjnych, aktywizujących i wspierających w naturalnym środowisku mieszkańców, bez konieczności zwiększania obowiązków administracyjnych zespołu CUS.

4. Monitoring, ewaluacja i dostosowanie działań

Dla zapewnienia wysokiej jakości usług społecznych oraz adekwatności działań do realnych potrzeb mieszkańców przewidziano:

- bieżące gromadzenie danych z obserwacji i kontaktów z uczestnikami usług,
- analizę potrzeb i satysfakcji mieszkańców w oparciu o prosty system notatek i raportów roboczych,
- wykorzystanie zebranych informacji do modyfikacji i udoskonalania świadczonych usług.

Monitoring opiera się na praktycznych narzędziach, pozwalających na szybkie reagowanie na zmieniające się potrzeby społeczności, bez obciążania pracowników nadmierną dokumentacją.

Podsumowanie

Działania wspierające realizację Programu CUS w Wejherowie mają charakter kompleksowy, lecz praktyczny. Skoncentrowane są na ułatwieniu dostępu do usług, podnoszeniu jakości wsparcia oraz skutecznej integracji lokalnych zasobów. Dzięki nim Program umożliwia

efektywne, długofalowe wspieranie mieszkańców, jednocześnie minimalizując obciążenie administracyjne pracowników i umożliwiając skoncentrowanie się na pracy w terenie.

IX. Koordynacja i integracja usług społecznych

Koordynacja i integracja usług społecznych stanowią kluczowy element skutecznego funkcjonowania Programu Centrum Usług Społecznych (CUS) w Wejherowie. Celem tych działań jest zapewnienie mieszkańcom spójnej, dostępnej i odpowiadającej ich rzeczywistym potrzebom oferty wsparcia, przy jednoczesnym efektywnym wykorzystaniu lokalnych zasobów.

1. Koordynacja działań w ramach CUS

Koordynacja obejmuje harmonizowanie działań realizowanych w różnych obszarach usług społecznych, tak aby mieszkańcy otrzymywali wsparcie w sposób zintegrowany i bez zbędnej fragmentaryzacji. W praktyce oznacza to:

- stałe monitorowanie dostępności i jakości usług w poszczególnych obszarach (np. wsparcie dla osób starszych, niepełnosprawnych, ofiar przemocy czy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym);
- ułatwianie kontaktu mieszkańców z odpowiednimi pracownikami CUS i specjalistami, w tym poprzez spójne procedury kierowania do usług;
- eliminowanie powielania działań i zapewnienie, że każda forma wsparcia jest dostosowana do realnych potrzeb odbiorców.

2. Integracja lokalnych zasobów

Skuteczna integracja opiera się na współpracy z różnorodnymi podmiotami działającymi w obszarze usług społecznych:

- jednostkami samorządu terytorialnego i placówkami publicznymi,
- organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej,
- instytucjami edukacyjnymi, służbą zdrowia, kulturą i sportem,
- lokalnymi społecznościami i grupami mieszkańców zaangażowanymi w inicjatywy społeczne.

Dzięki integracji możliwe jest wykorzystanie pełnego potencjału środowiska lokalnego, zapewnienie ciągłości wsparcia oraz realizacja działań o charakterze kompleksowym, odpowiadających na wielowymiarowe potrzeby mieszkańców.

3. Mechanizmy współpracy i wymiany informacji

Aby zapewnić sprawną koordynację i integrację usług, przewidziano:

- wymianę informacji o dostępnych formach wsparcia, organizowaną w sposób praktyczny i przystępny dla pracowników CUS;
- utrzymanie regularnych kontaktów z partnerami lokalnymi w celu szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby mieszkańców;
- stosowanie prostych narzędzi do monitorowania efektywności działań oraz oceny jakości współpracy między instytucjami i organizacjami.

4. Korzyści z koordynacji i integracji

Skuteczna koordynacja i integracja usług społecznych przynosi liczne korzyści, w tym:

- zapewnienie mieszkańcom dostępu do spójnej i kompleksowej oferty wsparcia,
- zwiększenie efektywności wykorzystania lokalnych zasobów,
- poprawę jakości usług oraz ich lepsze dostosowanie do indywidualnych potrzeb,
- wzmocnienie lokalnej współpracy międzyinstytucjonalnej i społecznej.

X. Warunki i tryb kwalifikowania uczestników do programu

Realizacja Programu Usług Społecznych wymaga jasnego określenia zasad dostępu do oferowanego wsparcia, tak aby uczestnictwo było zgodne z potrzebami mieszkańców oraz efektywnie wspierało osoby wymagające pomocy. Program przewiduje system otwarty i przejrzysty, oparty na kryteriach społecznych i indywidualnych potrzebach mieszkańców, z zachowaniem zasad równego dostępu oraz niedyskryminacji.

1. Kryteria włączenia

Do programu mogą zostać włączone osoby, które:

- są mieszkańcami Gminy Miasta Wejherowo,

- mają zdiagnozowane potrzeby w zakresie usług społecznych, w tym osoby starsze, niesamodzielne, z niepełnosprawnościami, zagrożone wykluczeniem społecznym lub doświadczające przemocy w rodzinie,
- zostały zgłoszone przez pracownika socjalnego udzielającego pracy socjalnej lub wsparcia decyzyjnego w ramach ustawy o pomocy społecznej.

2. Procedura włączenia

- 1) Zgłoszenie przez pracownika socjalnego – pracownik socjalny identyfikuje potrzeby mieszkańca w trakcie pracy socjalnej i przekazuje zgłoszenie do CUS.
- 2) Spotkanie diagnostyczne – pracownik CUS przeprowadza rozmowę z mieszkańcem, analizuje potrzeby i przygotowuje wstępne informacje do Koordynatora IPUS.
- 3) Opracowanie IPUS – Koordynator IPUS przygotowuje Indywidualny Plan Usług Społecznych, który obejmuje między innymi:
  - zidentyfikowane potrzeby,
  - proponowane formy wsparcia,
  - harmonogram świadczenia usług społecznych.
- 4) Akceptacja i realizacja IPUS – uczestnik programu lub jego przedstawiciel akceptuje plan, po czym usługi społeczne są realizowane zgodnie z harmonogramem.

3. Aktualizacja IPUS

IPUS może być aktualizowany w przypadku zmiany sytuacji osoby korzystającej z usług (np. zmiana stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej, nowych potrzeb). Aktualizacja zapewnia, że wsparcie pozostaje elastyczne i dopasowane do realnych potrzeb mieszkańca.

4. Dokumentacja

Cały proces włączania uczestnika do programu jest dokumentowany w CUS, począwszy od zgłoszenia przez pracownika socjalnego, przez diagnozę potrzeb, po realizację IPUS. Dokumentacja umożliwia monitorowanie świadczenia usług oraz ocenę ich efektywności.

XI. Zasady odpłatności oraz udzielania ulg za usługi społeczne

Zasady ogólne

W planowanym okresie obowiązywania programu, tj. w latach 2026–2027, większość usług społecznych świadczonych w ramach programu będzie realizowana w formie nieodpłatnej.

Świadczenie usług odbywa się w oparciu o Indywidualny Plan Usług Społecznych (IPUS), opracowywany dla każdego uczestnika przez pracownika CUS w ramach pracy socjalnej oraz wsparcia decyzyjnego.

Zasady odpłatności

1. **Nieodpłatność usług** – wszystkie usługi społeczne, z wyjątkiem wskazanych poniżej, są świadczone nieodpłatnie.
2. **Usługi odpłatne** – odpłatność może wystąpić w przypadku:
  - usług opiekuńczych,
  - specjalistycznych usług opiekuńczych,
  - usług sąsiedzkich.

Wysokość odpłatności w tych przypadkach określana jest zgodnie z obowiązującymi uchwałami Rady Miasta Wejherowa.

Zasady przyznawania usług

Usługi społeczne są przyznawane bezdecyzyjnie, zgodnie z ustaleniami IPUS opracowywanego przez Koordynatora CUS, zatwierdzonego przez Organizatora Usług Społecznych.

Zgłoszenie do korzystania z usług może być dokonywane przez pracownika socjalnego realizującego pracę socjalną oraz wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej.

Dokumentowanie świadczenia usług

Cały proces świadczenia usług jest dokładnie dokumentowany w IPUS, co umożliwia monitorowanie realizacji programu oraz zapewnia transparentność działań.

Zasada dostępności

Nieodpłatność usług społecznych, z wyjątkiem wskazanych usług odpłatnych, zapewnia, że wsparcie jest dostępne dla wszystkich mieszkańców objętych programem, niezależnie od ich sytuacji materialnej, co jest spójne z ideą powszechnego dostępu do usług społecznych.

XII. Zakres danych osobowych niezbędnych do realizacji programu.

Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o realizowaniu usług przez Centrum Usług Społecznych (CUS), w ramach realizacji Programu CUS przetwarza dane osobowe niezbędne do świadczenia usług społecznych. Dotyczy to w szczególności danych określonych w art. 9 ust. 1 oraz art. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO), dotyczącego ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych.

Dane przetwarzane w ramach Programu obejmują informacje dotyczące:

- wnioskodawców usług społecznych,
- osób korzystających z usług społecznych w ramach Programu oraz członków ich rodzin, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań CUS wynikających z ustawy.

W dokumentacji CUS gromadzone i przetwarzane będą dane osobowe niezbędne do kwalifikowania uczestników do korzystania z usług społecznych, w tym w szczególności:

- imię i nazwisko, data urodzenia, adres miejsca zamieszkania, pobytu lub zameldowania na pobyt stały,
- numer PESEL, numer telefonu, stan cywilny, dane opiekuna prawnego oraz osoby do kontaktu (imię i nazwisko, numer telefonu),
- informacje o dochodach i aktywności zawodowej, liczbie osób w gospodarstwie domowym, relacjach rodzinnych, stanie zdrowia i niepełnosprawności,
- dane dotyczące liczby, rodzaju, zakresu, wartości oraz miejsca przyznanych usług społecznych.

Warunkiem korzystania z usług społecznych jest podpisanie przez uczestnika oświadczenia dotyczącego przetwarzania danych osobowych, zgodnego z art. 9 ust. 1 i art. 10 RODO, które jednocześnie obejmuje realizację obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 13 i art. 14 RODO.

Dane te są przetwarzane wyłącznie w zakresie niezbędnym do realizacji usług społecznych, zapewniając jednocześnie bezpieczeństwo, poufność i zgodność z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony danych osobowych.

XIII. Organizacja programu i etapy jego wdrażania

Realizacja Programu Centrum Usług Społecznych (CUS) w Wejherowie opiera się na jasno określonej strukturze organizacyjnej oraz etapach wdrażania, które zapewniają skuteczne świadczenie usług społecznych zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz indywidualnymi potrzebami mieszkańców.

1. Organizacja programu

Program jest realizowany w ramach struktury CUS, przy zachowaniu następujących zasad:

- **Centralizacja usług w ramach CUS**, co umożliwi integrację działań społecznych, opiekuńczych i aktywizacyjnych w jednym miejscu.
- **Świadczenie usług na podstawie indywidualnych planów usług społecznych (IPUS)**, opracowywanych dla każdego uczestnika programu przez pracowników socjalnych i koordynatorów IPUS.
- **Współpraca międzysektorowa** – działania realizowane są we współpracy z jednostkami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej oraz lokalnymi społecznościami, co zwiększa efektywność i dostępność usług.
- **Elastyczność i dostępność usług** – usługi świadczone są w miejscu zamieszkania uczestników lub w lokalnych punktach CUS, zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji wsparcia społecznego.

2. Etapy wdrażania programu

Program przewiduje realizację działań w kilku etapach, które pozwalają na płynne wprowadzenie usług oraz systematyczne monitorowanie ich skuteczności:

1) Przygotowanie organizacyjne

- opracowanie procedur świadczenia usług i dokumentacji niezbędnej do realizacji Programu;
- przeszkolenie pracowników w zakresie stosowania IPUS i zasad świadczenia usług;
- uruchomienie systemu informacyjnego dla rejestracji uczestników i dokumentowania usług.

2) Rozpoczęcie świadczenia usług

- przyjmowanie zgłoszeń uczestników usług na podstawie wniosków od pracowników socjalnych;
- opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych;
- rozpoczęcie świadczenia usług zgodnie z zapotrzebowaniem i harmonogramem.

3) Wdrożenie kompleksowego wsparcia

- świadczenie usług społecznych w pełnym zakresie (opiekuńczych, specjalistycznych, sąsiedzkich, aktywizujących);
- monitorowanie przebiegu realizacji IPUS oraz współpracy z partnerami lokalnymi;
- wprowadzanie korekt w planach usług w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby uczestników.

4) Ocena i optymalizacja działań

- analiza skuteczności i dostępności usług;
- identyfikacja barier oraz wprowadzenie usprawnień w świadczeniu usług;
- przygotowanie rekomendacji do kontynuacji i rozwoju Programu w kolejnych latach.

3. Zasady organizacyjne

Program funkcjonuje w oparciu o następujące zasady:

- **Efektywność** – optymalne wykorzystanie zasobów CUS i partnerów społecznych;
- **Kompleksowość** – świadczenie usług odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców;
- **Dostępność** – usługi świadczone w dogodnych lokalizacjach i godzinach, w sposób spójny z zasadami deinstytucjonalizacji;
- **Elastyczność** – możliwość modyfikacji usług w zależności od indywidualnych potrzeb i sytuacji uczestników;
- **Przejrzystość** – jasne procedury świadczenia usług, dokumentowania oraz rozliczania działań Programu.

XIV. Monitoring i ewaluacja programu

Monitorowanie i ewaluacja Programu Centrum Usług Społecznych w Wejherowie stanowią kluczowy element zapewniający wysoką jakość świadczonych usług, ich zgodność z przyjętymi standardami oraz skuteczność w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.

Systematyczne śledzenie realizacji działań umożliwia wczesne wykrywanie problemów, identyfikowanie potrzeb zmian oraz wprowadzanie adekwatnych modyfikacji, co przekłada się na lepszą efektywność całego Programu.

Cele monitoringu i ewaluacji

Celem monitoringu i ewaluacji jest przede wszystkim:

- zapewnienie zgodności realizacji Programu z dokumentami strategicznymi Gminy Miasta Wejherowo oraz z Lokalnym Planem Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych;
- ocena dostępności, jakości i efektywności świadczonych usług społecznych;
- identyfikacja barier i wyzwań w świadczeniu usług oraz formułowanie rekomendacji dla usprawnienia Programu;
- systematyczne raportowanie przebiegu realizacji działań do władz lokalnych oraz partnerów Programu.

Zakres monitoringu

Monitoring obejmuje wszystkie kluczowe aspekty funkcjonowania Programu, w tym:

- liczbę uczestników korzystających z poszczególnych usług;
- rodzaj, zakres i częstotliwość świadczonych usług;
- stopień realizacji indywidualnych planów usług społecznych (IPUS);
- poziom satysfakcji uczestników oraz członków ich rodzin;
- skuteczność współpracy z partnerami lokalnymi i efektywność integracji zasobów społecznych.

Metody i narzędzia

Do realizacji monitoringu stosowane będą sprawdzone metody umożliwiające bieżące ocenianie jakości usług i reagowanie na potrzeby mieszkańców:

- **Dokumentacja usług** – prowadzenie spójnej rejestracji w systemie CUS, obejmującej IPUS, dzienniki świadczenia usług oraz okresowe raporty;
- **Badania jakości usług** – ankiety, wywiady i rozmowy z uczestnikami oraz ich rodzinami, pozwalające pozyskać informacje o jakości, dostępności i użyteczności oferowanych usług;

- **Analiza danych statystycznych** – regularne zestawianie informacji ilościowych i jakościowych, pozwalające śledzić osiągnięcie celów Programu;
- **Spotkania zespołów roboczych** – cykliczne dyskusje nad wynikami monitoringu, wymiana doświadczeń i podejmowanie decyzji o koniecznych zmianach w realizacji Programu.

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji

Wskaźniki służą do systematycznej oceny skuteczności Programu i jakości świadczonych usług. Wyróżniamy wskaźniki ilościowe i jakościowe:

Wskaźniki ilościowe:

- liczba osób objętych usługami w danym okresie;
- liczba i rodzaj świadczonych usług;
- liczba opracowanych i realizowanych IPUS;
- liczba działań integrujących społeczność lokalną;
- liczba osób uczestniczących w działaniach aktywizujących i edukacyjnych.

Wskaźniki jakościowe:

- poziom satysfakcji uczestników Programu (badany w ankietach i wywiadach);
- ocena przydatności i skuteczności świadczonych usług w zaspokajaniu indywidualnych potrzeb;
- skuteczność współpracy z lokalnymi partnerami i organizacjami;
- jakość dokumentacji usług i przestrzeganie procedur w zakresie IPUS;
- poziom integracji usług w lokalnym systemie wsparcia społecznego.

Ewaluacja

Ewaluacja Programu ma charakter kompleksowy i systematyczny. Polega na:

- porównaniu realizowanych działań z przyjętymi założeniami i celami;
- ocenie skuteczności działań w kontekście poprawy jakości życia mieszkańców oraz integracji lokalnych zasobów;
- formułowaniu wniosków i rekomendacji umożliwiających optymalizację świadczonych usług oraz dalszy rozwój Programu w kolejnych latach.

Wnioski i wykorzystanie wyników

Wyniki monitoringu i ewaluacji będą wykorzystywane do:

- doskonalenia procesów świadczenia usług społecznych w CUS;
- wprowadzania korekt w indywidualnych planach usług społecznych (IPUS);
- opracowywania rekomendacji dla władz lokalnych dotyczących rozwoju usług społecznych w Wejherowie;
- zapewnienia, że świadczone usługi pozostają dostępne, efektywne i w pełni dostosowane do potrzeb mieszkańców.

Dzięki systematycznemu monitorowaniu oraz ewaluacji Program Centrum Usług Społecznych będzie w sposób ciągły podnosić jakość swoich działań, zapewniając mieszkańcom Wejherowa kompleksowe, spersonalizowane i skuteczne wsparcie społeczne, a jednocześnie dostosowywać realizację usług do rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej.

XV. Budżet oraz źródła finansowania programu

Realizacja Programu w latach 2026–2027 będzie wymagała zapewnienia odpowiednich środków finansowych, umożliwiających świadczenie usług społecznych na wysokim poziomie jakościowym oraz prowadzenie działań wspierających, integrujących i aktywizujących mieszkańców. W planowanym okresie obowiązywania programu przewiduje się pokrycie wydatków z następujących obszarów:

- 1. Świadczenie usług społecznych** – obejmuje usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, usługi sąsiedzkie, działania aktywizujące i integrujące mieszkańców, wsparcie dla osób starszych, niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 2. Materiały i wyposażenie** – środki niezbędne do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania usług, w tym sprzęt, pomoce dydaktyczne i rehabilitacyjne, materiały informacyjne oraz środki ochrony zdrowia.
- 3. Szkolenia i doskonalenie zawodowe kadry** – obejmuje podnoszenie kwalifikacji pracowników realizujących usługi społeczne oraz zapewnienie zgodności działań z aktualnymi standardami i przepisami prawa.

4. **Promocja i informacja o usługach** – działania mające na celu dotarcie do mieszkańców z ofertą programu, zwiększenie świadomości społecznej oraz aktywne zachęcanie do korzystania z usług.
5. **Monitoring, ewaluacja i dokumentacja** – środki przeznaczone na prowadzenie systematycznej obserwacji realizacji programu, gromadzenie danych, analizę wskaźników oraz sporządzanie raportów umożliwiających ocenę efektywności działań.
6. **Inne wydatki niezbędne do funkcjonowania programu** – wydatki operacyjne związane z utrzymaniem siedzib, transportem czy logistyką świadczenia usług.

Źródła finansowania programu mogą obejmować:

- środki własne gminy, w tym budżet miasta przeznaczony na realizację zadań z zakresu polityki społecznej,
- dotacje krajowe, w tym środki z budżetu państwa dedykowane wsparciu usług społecznych i realizacji polityki senioralnej,
- fundusze Unii Europejskiej oraz inne instrumenty wspierające rozwój usług społecznych, w tym projekty partnerskie z organizacjami pozarządowymi,
- ewentualne środki z lokalnych programów wspierania inicjatyw społecznych.

Planowanie budżetu będzie uwzględniało elastyczność w wydatkowaniu środków, pozwalającą na szybkie reagowanie na zmieniające się potrzeby mieszkańców, przy zachowaniu zasad efektywności, racjonalności i zgodności z przepisami prawa.

XVI. Podsumowanie

Przyjęcie niniejszego Programu Usług Społecznych dla mieszkańców Gminy Miasta Wejherowo w latach 2026–2027 stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby lokalnej społeczności oraz wyzwania wynikające z rosnącego zapotrzebowania na wsparcie osób starszych, niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami oraz mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym. Program opiera się na kompleksowym i spersonalizowanym podejściu do świadczenia usług społecznych, zgodnym z zasadami deinstytucjonalizacji oraz standardami wynikającymi z obowiązujących przepisów prawa. Dzięki systematycznej koordynacji i integracji lokalnych zasobów, a także aktywizacji mieszkańców, dokument ten stwarza ramy do efektywnego i trwałego wsparcia społecznego, dostępnego w bezpośrednim sąsiedztwie mieszkańców.

Wdrożenie Programu zapewni spójne i skoordynowane świadczenie usług społecznych zgodnie z rzeczywistymi potrzebami mieszkańców, integrację lokalnych zasobów obejmującą współpracę instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, wzrost jakości życia poprzez działania aktywizujące, integrujące i wspierające oraz przejście od tradycyjnych form instytucjonalnych do elastycznych, dostępnych usług opartych na indywidualnych planach usług społecznych.

Przyjęcie i realizacja Programu jest niezbędne dla zapewnienia mieszkańcom Wejherowa równego dostępu do wsparcia, skutecznej odpowiedzi na ich potrzeby oraz budowy trwałych mechanizmów społecznego wsparcia funkcjonujących w długoterminowej perspektywie. Program stanowi zarówno dokument strategiczny, jak i praktyczne narzędzie umożliwiające świadome, efektywne i zgodne z prawem zarządzanie polityką społeczną miasta, stanowiąc podstawę do dalszego rozwoju usług społecznych i wzmocnienia lokalnej wspólnoty.